

Leto
1963

bilten

**Centra za dokumentaciju i informacije
Saveza likovnih umetnika Jugoslavije**

VANREDNI PLENUM SAVEZA

Izvodi iz referata i diskusije na plenumu

ZAVRŠNA REČ PREDSEDNIKA SAVEZA

Socijalistička stvarnost u revolucionarnom procesu preobrazja radnih kolektiva bila nam je imperativnost da organizujemo kolektiv, nas koji smo učili umetnost i koji je volimo, koji na istraživački način otkrivamo kvalitete novog čoveka i stvaramo umetnički rad koordiniran sa svim tendencijama socijalističkog humanizma.

Pitamo se da li smo već našli precizniji oblik jugoslovenskog kriterijuma u umetnosti, koji ne bi sprečavao dogmatizmom subjektivni razvoj pojedinca, a da dostojna i punokrvna slika naše socijalističke umetnosti bude shvatljiva i pristupačna svakome.

Mi svi znamo da je naš zadatak bio i jeste da stvaramo istinski kulturu i umetnost koja će sadržavati energiju sadašnjosti kao i budućnosti. Jedan umetnički rad treba da shvatimo kao dobro na koje se vremenom privikavamo.

Kvalitet je u ovom slučaju u kondicionalnom odnosu istinskog doživljavanja emotivnosti događaja, boje i forme u prirodi i idejnosti kojom se stvara likovna dokumentacija doba i društva.

Ovaj princip nastanka umetničkog rada odbacuje sve mogućnosti koje bi se izrodile u štetni dogmatizam epigonstva i prouzrokovale špekulativnost pojedinca.

Ako po vlastitom osećanju gradimo na kvaliteti i usavršavamo na iskustvu naših majstorskih radova prošlosti i današnjice, tada ćemo evolutivno naći sve bolji i bolji izraz koji će biti specifičan za našu zemlju. Ta specifičnost bila je i biće avangardna umetnost jedne socijalističke zemlje.

Mislim da ćemo ovakvim radom produbljavanja kvaliteta u svim „izmima“, da ih tako nazovem, ukloniti sve nesporazume i potvrditi korisnost naše prisutnosti i ukloniti strah, kojiput i osećanje neizvesnosti i suvišnosti u društvu.

Verujem da je jedinstvenost ideje stvorila našu organizaciju, ali ako organizacija po svom sastavu i aktivnosti stagnira ili se pasivizira, onda to ide na štetu ideje zbog koje smo se stručno ujedinili. Mi treba da nađemo, i Savez se neprekidno trudi da nađe, najbolja rešenja koja bi isključivala nezdrave sukobe, da stimuliра pozitivne diskusije, da stvara grupe po generacijama koje bi vlastitim likovnim manifestacijama pomagale integraciji jugoslovenske umetnosti. Treba da analogno sa drugim radnim kolektivima stvaramo front rada da ne dolazi do toga da se pojedinci boljih umetničkih kvalifikacija izdvajaju iz naših redova, već da budu zbilja, pored naziva ambasadora naše likovne umetnosti, istovremeno ambasadori našega kolektiva. Isto mislim da svi oni koji vole umetnost, koji prate naš život u vidu kritičara, direktora galerija i komesara, i oni koji su zaduženi za umetnost u našim komunama, postanu neoficijelni članovi našeg udruženja, s tim hoću da kažem naši najbolji prijatelji. Mislim da neće posle ovako idealnih odnosa biti od bitne važnosti ko je od nas dekretniran i ko je delegiran.

Znamo svi da su bile naše akcije u kolonijama, simpozijumi i skupovima daleko efikasnije nego manifestacije internacionalnog karaktera u našim gradovima. Ekspoziti koji će proizlaziti iz ovakve atmosfere neće po svojoj suštini više biti ekspoziti salona nego će, zbog mesta gde su izrasli, biti ekspoziti u našim javnim zgradama, u velikim prostorijama naših fabrika; oni se neće tretirati kao investicija za luksuz, a mi autori kao negativne zanatlije nego zbilja kao stvaraoci naše kulture.

IZ REFERATA SEKRETARA IZVRŠNOG ODBORA SAVEZA

U novim uslovima decentralizovane kulturne politike, na planu likovne umetnosti, pored svih nesumnjivih uspeha i kretanja unapred, ima niz takvih pojava, nedostataka i slabosti na koje

moramo ukazati, jer je očigledno da uporno ćutanje o njima može samo da nanese štete i produbi nastale nesporazume.

Posle Oslobođenja, udruženja su se pojavila kao značajan faktor za pokretanje likovnog života, akcija i učešća u akcijama, za usmeravanje stvaralaštva, materijalnu potporu i obezbeđenje uslova za rad.

Proces koji se odvijao poslednjih godina bitno je izmenio ulogu udruženja, a njihov položaj, uprkos velikom porastu članova, stalno je slabio i uloga im se menjala i gubila.

Udruženje obuhvata najširi krug na polju likovnih delatnosti i prema tome ono predstavlja najširi oblik samoupravljanja u okviru Socijalističkog saveza. Ovaj idejno-politički rad, građenje praktične politike i svesno usmeravanje mora postati unutrašnji život udruženja u uslovima sve šireg učešća članova u brojnim organima društvenog upravljanja.

Međutim, upravo u pogledu društvenog samoupravljanja u oblasti kulture, posebno likovne umetnosti, nastaju izvesne deformacije. One se ogledaju i u činjenici da trudbenici na planu kulture — umetnici nemaju mogućnosti da šalju svoje predstavnike u organe društvenog upravljanja.

Stvaranju jugoslovenskog kriterijuma na planu likovne umetnosti poslednjih godina se poklanja veća pažnja odgovornih faktora, a naročito se Savez likovnih umetnika Jugoslavije za to zalagao na svim nivoima i u svakoj prilici od svog postojanja pa sve do danas.

Nema sumnje da je međurepublička saradnja naših udruženja, putem razmene izložbi, umetnika i iskustva, prvorazredni faktor koji ne samo da ima politički značaj već svakako igra vrlo određenu ulogu u međusobnom upoznavanju i zbližavanju.

Izdavačka delatnost nosi ista obeležja nesrazmere koju smo i ranije primetili. Postojeće nesrazmere dovode na jednoj strani do preceñjivanja a na drugoj do podceñjivanja i vrednosti i organizacione sposobnosti po republikama. Nepostojanje jednog lista ili časopisa posvećenog likovnoj umetnosti jeste ozbiljna smetnja naporima za stvaranje jedinstvenog jugoslovenskog kriterijuma na planu likovne umetnosti. Nedostatak takvog časopisa koji bi bio pratilac našeg umetničkog razvitka sve se više sveti i doprinosi stvaranju konfuzije i nesporazuma.

(Nastavak na 2. strani)

26. JUL 1963. - SKOPJE

Ovaj datum je u crno zavio celu našu zemlju i svi narodi su sa dubokim bolom primili vest o teškoj nesreći koja je zadesila glavni grad S. R. Makedonije.

Likovni umetnici Jugoslavije pohitali su među prvima da pruže pomoć postradalom gradu. Ono što posebno interesuje naš Savez u ovom trenutku jeste sudbina njegovih članova u Skoplju kojih ima 48 i koji su u velikom broju ostali bez krova nad glavom — bez stana i ateljea.

Naša je dužnost da uložimo maksimalne napore da pomognemo postradalom stanovništvu Skoplja i da se na taj način uključimo u opšte narodnu akciju pomoći, a posebno, dužnost nam je da sa puno pažnje pomognemo našim kolegama koji su postradali u ovom udesu. Zašto će biti potrebno da svi članovi našeg Saveza, sva naša udruženja pokrenu tu akciju pomoći što svestranije i temeljnije dovedu do efikasnog dejstva koordinirajući među sobom rad na tom poslu.

Naša zajednica ulaže velika sredstva i napore za podizanje i školovanje mladog naraštaja budućih pregalaca na polju likovne umetnosti. Upadljiva je razlika između ove brige zajednice da kroz organizovan i svrsishodan način podigne kadrove i nedovoljne brige za njihovo prihvatanje, upošljavanje.

U svim oblastima kulturne politike naša zajednica na ovaj ili onaj način investira u određenu oblast finansiranja, izdavanje knjiga, postavljanje pozorišnih predstava, opera, baleta, itd. Sa likovnom umetnošću nije takav slučaj jer se ona dotira i tu zapravo vlada isti princip kao kod sitnog proizvođača — zanatlije koji ulaže u svoje proizvode svoj materijal, rad i nudi ga na prodaju. Verovatno je zbog ove paralele došlo do apsurdne situacije da se ateljei likovnih umetnika tretiraju kao poslovne prostorije, što povlači za sobom povećanu zakupninu i više cene i ostalih komunalnih usluga. Svakako iz tog shvatanja došli smo do prakse da se umetnička dela otkupljena od strane ustanove i preduzeća tretiraju kao nameštaj, sa svim konsekvencama što ovakvo tretiranje povlači za sobom.

IZ REFERATA SEKRETARA UMETNIČKOG SAVETA

Umetnička politika danas se odvija mimo republičkih udruženja i Saveza što samo donekle odgovara duhu decentralizacije u celokupnom društvenom kretanju. Pojava samoupravnosti institucija i društvenog upravljanja uslovlila je novu atmosferu u kojoj se našao naš Savez.

Ocenjujući uglavnom pozitivnu aktivnost, koju su vodile mnoge samostalne institucije, konstatujemo da su mnoge izložbe bile na visokom nivou.

Umetnička klima.

Uslovljen atmosferom slobodnog stvaranja, period veoma bujne stvaralačke aktivnosti doneo je vanredno mnogo likovnih manifestacija kao što su samostalne izložbe, grupne, retrospektivne, revijalne, tematske itd., aktivnost kakvu Jugoslavija do danas nije poznavala.

Napominjemo da u ovom vremenu nije bilo određenih društvenih zahteva, te su se jugoslovenski umetnici u ovom razdoblju našli u veoma specifičnoj situaciji. Umetnicima je ostalo da se u okviru svog ličnog ubeđenja i stvaralačkog morala određuju u ovom vremenu tragajući svaki u svojoj moći da odgovori zadatku umetnika u datim društvenim okolnostima.

Konstatujemo da u ovom periodu nije bilo značajnijih porudžbina u smislu sinteze (sem u nekoliko slučajeva).

Mnogi naši zaključci sa Plenuma Saveza i plenuma republičkih udruženja kao i programi naših kongresa ostali su bez većeg odjeka u javnosti i kod odgovornih društvenih faktora.

Smer umetničke politike često su određivale samostalne institucije koje su se bavile prezentovanjem likovnog stvaranja. Formirajući jasno koncept svoje izlagačke delatnosti i opredeljenosti, pojedine od njih afirmirale su se kao protagonisti avangardnih tendencija.

Prilike u udruženjima

Dve revijalne izložbe koje su udruženja organizovala u toku jedne godine, kao prikaz stvaranja svoga članstva, nisu bile dovoljne da okupe članstvo udruženja, jer se daleko značajnija izlagačka aktivnost vodila mimo udruženja.

Udruženja nisu dovoljno tragala za novom formom rada i novim sadržajima u povezivanju sa društvenim faktorima. Bilo je predloga od strane Saveza da se pronađu nove forme saradnje sa Sindikatom, radničkim univerzitetima, domovima kulture i sl.

Primer izvanredne saradnje komuna i umetnika odrazio se u radu umetničkih kolonija, raznih simpozijuma, seminara i skupova.

Pitanje otkupa

Otkup je još ostao u staroj formi jer ga izvršavaju nekoliko otkupnih komisija.

Vid centralizovanog otkupa, koji još uvek vlada, niukom slučaju ne može da bude adekvatan stil decentralizacije, jer u suštini nije odraz pravog društvenog traženja i prohteva za umetničkim delom.

Savez je mišljenja da bi bilo potrebno da se pronađu nove forme otkupa time što bi uz već postojeće otkupne fondove mogli da se formiraju razni fondovi preduzeća, ustanova i institucija koji bi preko svojih otkupnih komisija sa većim brojem lica, predstavnika kolektiva, bili angažovani u izboru dela, što bi u izvesnom smislu više odgovaralo opštijem zahtevu i potrebama za umetničkim delom.

Nagrade

Broj nagrada je dosta velik tako da se značaj nekih zaslužnijih time umanjuje. Ove nagrade značile su u isto vreme priznanje već postignutoj afirmaciji ili su označavale pojavu novih vrednosti.

Trebalo bi nagrađenom za životno delo obezbediti izdavanje značajne monografije koja bi širokom sloju publike i narodu predstavila takvog umetnika.

Odnos sa komisijom za kulturne veze sa inostranstvom

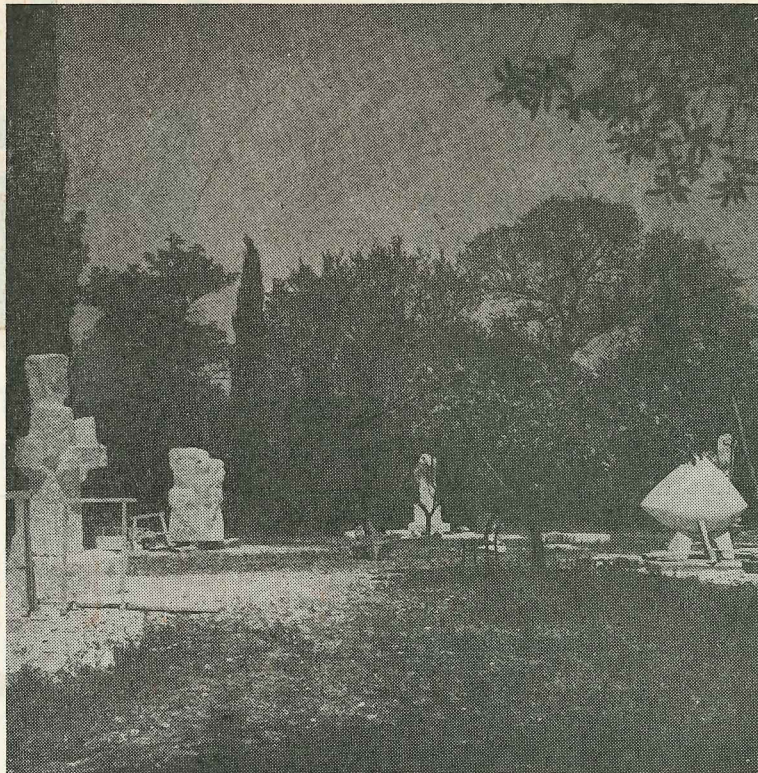
Nije nepoznata činjenica da su mnoge naše izložbe u inostranstvu komentarisane pohvalama i priznanjima, celini i pojedinci.

Veoma neznatno su jugoslovenski umetnici zastupljeni u značajnijim galerijama i muzejima svetskih centara.

Ostaje otvoren problem postave izložbi i rada komesarijata od 5 lica, gde je komesar imao najveće pravo.

Likovna kritika

Konstatujemo njenu brojnost i učestalost u svim manifestacijama koje su pratile i održavale likovni život.

FORMA VIVA, 1962, PORTOROŽ

Verujemo da smo u mogućnosti da kažemo kako se likovna kritika razvijala, kako je bila na visokim usponima, kako je padala, a ponekad se sasvim odvajala od svoje prave uloge.

Međutim, poslednjih godina likovna kritika poprimila je u mnogo slučajeva jedan neprihvatljiv ton reagovanja na likovna kretanja. Nestrpljiva, ponekad negatorski bučna pa zbog toga i neobjektivna, često samo za izvesne pravce opredeljena, protagognistički angažovana samo za ovaj ili onaj vid izražavanja, gubila je u objektivnosti i nije mogla da sagleda ceo tok kretanja, pa se zbog toga našla sa ambicijom da bude avangardnija nego samo likovno stvaranje.

Diskusija

MARJAN DETONI

Kako su težnje zbog afirmacije na zapadu rasle i širile se, a Komisija za kulturne veze sa inostranstvom stvarala i formirala ekipe, odnosno kolekcije, po svom merilu (često uz asistenciju i potporu kritike, katkada izrazito sektaške), dolazilo je kod nezabranjenih (bez obzira na kvalitet) do pasivizacije, pa i demoralizacije, pa i netrpeljivosti među umetnicima. Takav stav bio je smatran za našu zvaničnu kulturnu politiku, koje uverenje su neki pojedinci podržavali, učvršćujući time svoje lične pozicije. Svesno i planski „stvaraju” za umetničke „veličine”, pa kadkad i onda, kada je „slučaj” očito suprotan.

U Komisiji za kulturne veze sa inostranstvom stvaraju se usko određene liste izlagača—reprezentanata, no ne zna se po kojim kriterijumima. Kod nekih kritičara i istoričara umetnosti čezne se za idealom menadžerstva, traže se i razvijaju odnosi po uzoru pariskih trgovaca „galerista” sa recipročnim uslugama, trgovanijama, planskim podelama nagrada na internacionalnim izložbama. Valorizacije su samovoljne i opet sa planiranim interesima, grupaskim ili prijateljskim sklonostima.

Posledica takvog delovanja su sve više i polarizacije oko formela s jedne, a primitivaca s druge strane što nije daleko od ljubavi za „bizarnost” i pojava žalosnih slučajeva kao onaj milicionera Stolnika, koji se na zapadu naprosto izgubio.

A iza takve polarizacije logično slede i razne čudovišne teze kao napr. ona da je škola uopšte, naravno Akademija u prvom redu, suvišna, pa i štetna, jer tobože normalno upoznavanje i učenje komplikovanog zanata deluje negativno na istinske darovitosti.

Iz svega toga sledi psihoza izvesnog pritiska neke vrste „terora” nad slobodnom umetničkom ličnošću da se povine zahtevima za određenu vrstu umetničkog oblikovanja, te da pristupi pod okrilje staratelja.

Ne traži se i ne želi ništa drugo nego sloboda umetničkog stvaranja. Lik jugoslovenskog umetnika može se stvoriti samo i isključivo u smislu mozaika slobodne umetničke ličnosti i individualnosti oslobođenih od svih dogmi i doktrina stranih duhu naše društvene stvarnosti.

Naš društveni sistem i program naše Partije proklamira i omogućava slobodu likovnog stvaranja. Zaboravilo se pri tom da umetnost ne može postojati sama po sebi, zaboravilo se na teoretsku stranu, na idejnost, ne u smislu dirigriranja umetnosti i programističkih shvatanja, nego u smislu principa humanizma, koje zastupa naš CK, a što je bit svake istinske umetnosti.

Kako se boriti protiv dekadentnog? Najefikasnije je to činiti ideološkim uzdizanjem, verom u čoveka i progres. Protiv pomodarstva — razvijanjem svesti o vlastitim vrednostima, o potrebi stajanja na vlastitim nogama, a protiv malograđanštine u likovnoj umetnosti — pravilnim likovnim obrazovanjem.

(Iz materijala partijske organizacije ULUHa)

VOJO DIMITRIJEVIĆ

Pitam i sebe i Vas šta je u osnovi imperativ umetnosti odnosno ličnosti koja kreira umetničko delo?

To je bezuslovno humanističko osećanje, a kroz zadovoljavanje tog osećanja nastaje umetničko delo. Humanizam umetnosti, kako ga ja shvatam, jeste svestan stvaralački odnos umetnika prema prirodi i svetu oko njega, u najopštijem smislu te reči, jedno ljudsko savladavanje i organiziranje materije u borbi protiv fatalističke beznadežnosti koja ugrožava smisao ljudske egzistencije, svodeći je na slučajnost reljefa viđenog u šoljici crne kafe.

STOJAN ČELIĆ

Ono što je stvoreno u proteklom periodu to je ono što danas imamo. To je ono u čemu ima priznatih i dokazanih vrednosti u koje treba verovati i od kojih treba u današnjem razmišljanju o stanju u likovnoj umetnosti polaziti. Zastranjivanja su postojala, ali ja, pod uslovom da se stvari postave na pravo mesto, mogu da kažem da nisam siguran da se i u zastranjivanjima i zabludama pojavi stvaralačka reakcija, mnogo krivo postavljena misao može na drugoj strani dati dobre rezultate. Svi zajedno možemo konstatovati a i ranije smo konstatovali da izvesni oblici izraza nisu dostigli potreban nivo. Potrebno je da se ti oblici neguju u boljim uslovima i sa više brige zajednice i nas samih.

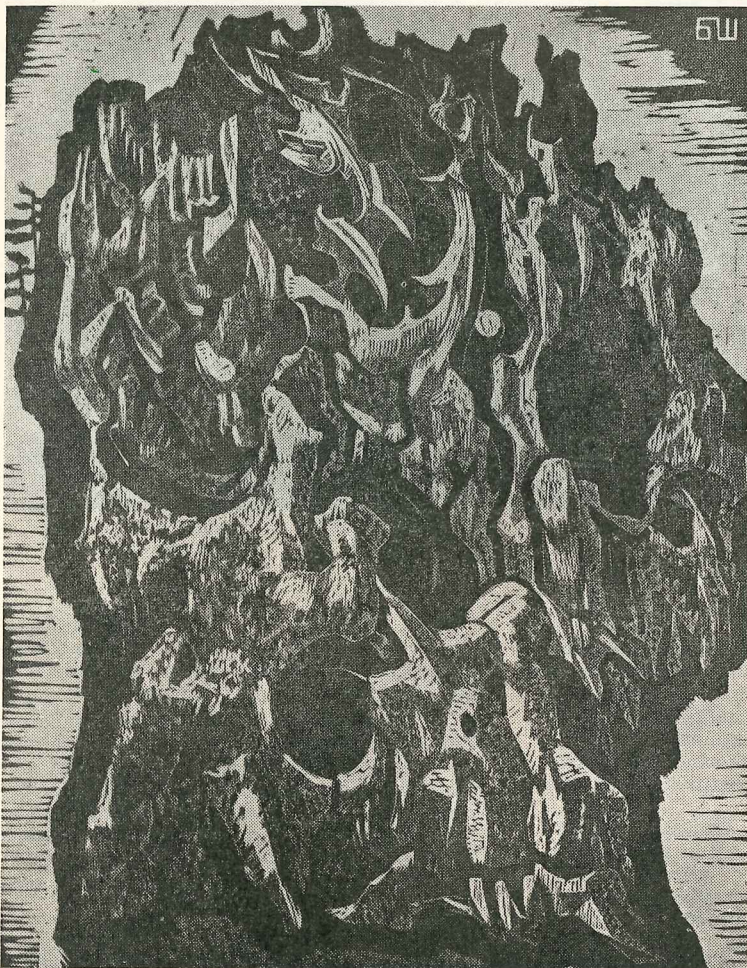
Ako u ovom trenutku razmišljam o figurativnom slikarstvu ili o bilo kom drugom obliku i pravcu, o stepenu koji eventualno treba da dostignu da bi odgovorili na zahtev društva onda smatram da se problem ne može svrstati na porudžbinu ili samo na zahtev i na direktan odgovor umetnika. Zahtev mora postojati kao stalna prisutnost potrebe tih oblika i kao prisutnost vere u njih.

ALEKSANDAR LUKOVIĆ

Sve dosadnje likovne manifestacije koje su se pojavile u organizaciji van udruženja izazvale su reakcije umetnika u udruženju. Ali ovo ne znači da udruženje treba da bude zbog toga pasivno.

MILOŠ BAJIĆ

Do današnjeg svog razvoja umetnost je došla zbog svoje unutrašnje prirode izraza i karaktera same civilizacije. Ona kao takva nije najavljivala blokove već samo oslobađala sopstvene potenci-

Branko Šotra STENA

jalne mogućnosti. Zato se postavlja pitanje kako odgovoriti na taj proces kao umetnik svoje epohe i kao komunista svoje epohe i to u uslovima kada je socijalizam ostvaren u nizu zemalja, kada je umetnosti osiguran razvoj u pozitivnom kretanju društva u kome je i stvorena ta nova raskrsnica kretanja u ovom prelaznom periodu razvoja društva. Takvom umetniku leži na srcu odabiranje kulture izraza koji će pripasti baš takvoj slobodnoj sutrašnjici. Zato nalazim da svi umetnički smerovi i pravci žele da odgovore i nađu svoj izraz kao i prirodu svoga kretanja.

Ja sam na otpadu našao dela nekih naših likovnih umetnika, koja su se prodavala po sto dinara kilogram, ta dela su stajala na otvorenom prostoru izložena kiši. Da li se društvo može odnositi na ovakav način na umetnikov entuzijazam?

STEVA BODNAROV

Mi smo bili pod uticajem jedne klime koja se na zapadu razvijala i možemo reći da smo likovni jezik na taj način veoma oboogatili, ali samo jezik. Kako ćemo te snage, naše snage sa velikim rezultatima, iskoristiti? Moramo na to ukazati našim faktorima. Ako se osvrnemo na našeg čoveka ko mu daje duševni život — naše slike, a one idu u podrum mesto ljudima.

Zidno slikarstvo najbolje može služiti ljudima i delovati na kolektiv.

ĐURO TILJAK

Nije opasnost u umetnosti kod nas od apstrakcije, već je pitanje o načinu, o demokratiji, o postupanju. Da se umetnost ne afirmiše samo u jednom pravcu.

Društvo treba nama da postavlja zadatke, a mi da te zadatke preuzimamo i izvodimo. Ja se ne slažem sa izjavom da smo mi bili odvojeni od naroda i da nismo imali nikakve veze sa njim.

ZORAN PETROVIĆ

U insotranstvu na reprezentativnim jugoslovenskim izložbama je figurativno prema apstraktnom 1:1, a ponekad i više u prevazi figurativno. Isti slučaj je i sa važnijim državnim nagradama — za životno delo i druge.

Ako konstatujemo da apstraktna umetnost nije bila u moći da nosi poruku koja bi zadovoljila osnovne principe socijalističkog humanizma u smislu društveno angažovanog zadatka, da li je takva figuralna (ili predmetna) umetnost koja je kod nas trajala, u punoj meri odgovorila ovom principu. Smatram da ni u okviru takve figuralne umetnosti nismo našli pravu meru odraza naše revolucije, jer je u diskusijama bilo reči da je veliki broj spomenika širom zemlje, koji su obeležavali revoluciju na nezavidnom nivou.

DALIBOR PARAČ

Kroz svih petnaest godina borilo se da se pitanje ateljea i sl. reši onako kako je to rešeno za druge umetnike tj. da se oni ne nazivaju radionicama samo zato što te prostorije liče na to; i šta se postiglo?

Pitanje naše publike takođe je nerešeno. Našem građaninu omogućeno je da kupi knjigu, da sluša muziku, dok je u nemogućnosti da poseduje jednu umetničku sliku.

MARIJ PREGELJ

Uloga umetnika bila je pionirska u našoj socijalističkoj zemlji, jer ne postoje primeri na koje se može osloniti i prema tome uloga naših umetnika je istorijska.

MARKO ČELEBONVIĆ

U razvoju jugoslovenske umetnosti postoji takva dinamičnost da možemo na to da se oslonimo i za dalji rad i da kažemo da možemo konstatovati da je naš umetnički život jako pozitivan, da zastoja ne može biti. Umetničkih ocena biće svakojakih i one su prolazne ili konstantne, to mi ne možemo znati danas, jer vi znate koliko se to menja u toku vremena.

BOŽIDAR JAKAC

Što se tiče zidanja ateljea, tu treba stati na stanovište da ne popuštamo dok se to pitanje ne reši. Druga stvar je pitanje nabavke materijala. Od vjkada je naš Savez insistirao na tome pitanju i to nikada nije bilo rešeno.

MARIJ PREGELJ

Mi ovako svi nalazimo danas masu tih nerešenih stvari, ali ja bih se opet vratio na reči maršala Tita, one ostvaraju izvesni proces rada, a one nas u isto vreme angažuju, a kad nas angažuju mi možemo sve ove naše nerešene probleme, ateljea i plus vlastite izložbene prostorije, jače akcentirati da možemo ovaj angažman zadovoljiti.

NA PREGLOG KOMISIJE ZA ZAKLJUČKE, NA KRAJU RADA PLENUMA, REŠENO JE DA SE UMEMTO ZAKLJUČAKA DONESE SAOPŠTENJE O RADU PLENUMA. PREDLOŽENI TEKST SAOPŠTENJA, POSLE DISKUSIJE I PROŠIRENJA KOMISIJE, IZMENJEN JE; OVAJ TEKST OBJAVLJEN JE U PROŠLOM BROJU „BILTENA“ (ZIMA-PROLEĆE 1963).

IZ RADA SAVEZA

SIMPOZIJUM O INTEGRACIJI LIKOVNIH UMETNOSTI

Savez likovnih umetnika Jugoslavije u zajednici sa Savezom arhitekata Jugoslavije i Savezom likovnih umetnika primenjenih umetnosti Jugoslavije organizuje u Beogradu prvi Simpozijum na temu integracije likovnih umetnosti u arhitekturi.

U vreme održavanja ovog Simpozijuma predviđeno je da se na ovu istu temu održi izložba koja bi se otvorila 23. septembra ove godine u Masarikovom paviljonu u Beogradu.

Na Simpozijumu tretiraće se aktuelni problemi iz ove oblasti kroz referate, referate i diskusiju. Učesnici na ovom skupu biće delegati tri Saveza kao i pojedinci koji se tim pitanjem bave.

U cilju organizovanja Simpozijuma i izložbe, Savezni fond za unapređenje kulturnih delatnosti obezbedio je deo sredstava potrebnih za organizaciju izložbe i Simpozijuma, stim što je upotrebu tih sredstava vezao za učešće u istom iznosu i domaćina grada, odnosno republike u kojoj se ova manifestacija održava.

Organizacioni odbor ovog Simpozijuma koji sačinjavaju predsednik arh. Mihajlo Mitrović i članovi: Aleksandar Zarin, vajar i Jovan Dimovski, slikar — delegat Saveza likovnih umetnika Jugoslavije, arh. Svetozar Križaj — delegat Saveza arhitekata Jugoslavije, Ognjen Vukelić, Matija Rodiči i arh. Mario Antonini, delegati Saveza primenjenih umetnika Jugoslavije. Savez likovnih umetnika održao je niz sastanaka na kojima su donete odluke o načinu organizovanja ove manifestacije. Zaključeno je da se od 23. septembra do 1. oktobra održi izložba „integracija likovnih umetnosti u arhitekturu“ u Masarikovom paviljonu, u tom cilju izradio je okvirni spisak dela koja dolaze u obzir za izlaganje a koja su poznata organizatorima stim što će predstavnici tri saveza u organizacionom odboru uz pomoć svojih stručnih udruženja upotpuniti ovaj spisak sa delima koja nisu njime obuhvaćena. Nadalje odlučeno je da se u vreme održavanja izložbe organizuje Simpozijum na kojem će podneti referate Marij Pregelj, predsednik Saveza likovnih umetnika Jugoslavije, arh. Vjenceslav Rihter, predsednik Saveza primenjenih umetnika Jugoslavije i arhitekta Mihajlo Mitrović.

Svi materijali biće odštampani i pre održavanja Simpozijuma razdeljeni učesnicima. Učesnici ovog skupa biće 55 delegata koji će biti pozvani o trošku organizatora Simpozijuma. Pored ovog broja na Simpozijumu će učestvovati i predstavnici udruženja koje će imenovati svako udruženje posebno na svoj trošak. Takođe je predloženo da i tri Saveza pošalju izvestan broj svojih predstavnika. Istovremeno organizacioni odbor će uputiti pozive i raznim projektnim biroima, društvenim organizacijama i drugim faktorima koji mogu da svojim učešćem doprinesu uspehu ove manifestacije.

NOVI USTAV I UMETNOST

U prošlom broju Biltena objavljen je puni tekst predloga umetničkih saveza upućen komisiji za ustavna pitanja. Tekst sadrži sugestije umetničkih Saveza kojima se želela skrenuti pažnja Komisije za Ustavna pitanja da u konačnoj redakciji Ustava da konkretniju definiciju o značaju i ulozi kulture i umetnosti u našem društvu.

Komisija za Ustavna pitanja razmatrala je ove predloge i mada u nešto izmenjenom i skraćenom obliku, nalazimo njihovu suštinu u novom Ustavu.

U prvom delu Ustava u glavi II pod naslovom Društveno-ekonomsko uređenje, u članu 14 čitamo prvu formulaciju:

„Radni ljudi koji ličnim radom samostalno vrše kulturnu, profesionalnu ili drugu sličnu delatnost imaju u načelu isti društveno-ekonomski položaj i u osnovi ista prava i obaveze kao i radni ljudi u radnim organizacijama.

Radni ljudi koji vrše ovakve delatnosti mogu udruživati svoj rad i obrazovati privremene ili trajne radne zajednice, koje imaju u osnovi isti položaj kao i radne organizacije, i u kojima radni ljudi imaju ista prava i dužnosti kao i radni ljudi u radnim organizacijama.

Zakonom se utvrđuju uslovi pod kojima ovi radni ljudi i njihove zajednice ostvaruju svoja prava i ispunjavaju obaveze, kao i uslovi pod kojima oni u vršenju svoje delatnosti mogu koristiti društvena sredstva i upravljati njima”.

Pored ovoga u glavi trećoj, istog dela, u kojoj se govori o slobodi, pravima i dužnostima čoveka i građanina nalazi se u članu 45 i sledeća formulacija:

„Naučno i umetničko stvaranje je slobodno.

PREDLOG O IZMENI PORESKIH PROPISA

Umetnički savezi, u svojim organizacijama po republikama a onda na zajedničkom sastanku predstavnika svih saveza, održanom u Beogradu 13. maja 1963 godine, razmotrili su svestrano pitanje oporezivanja prihoda od autorskih dela.

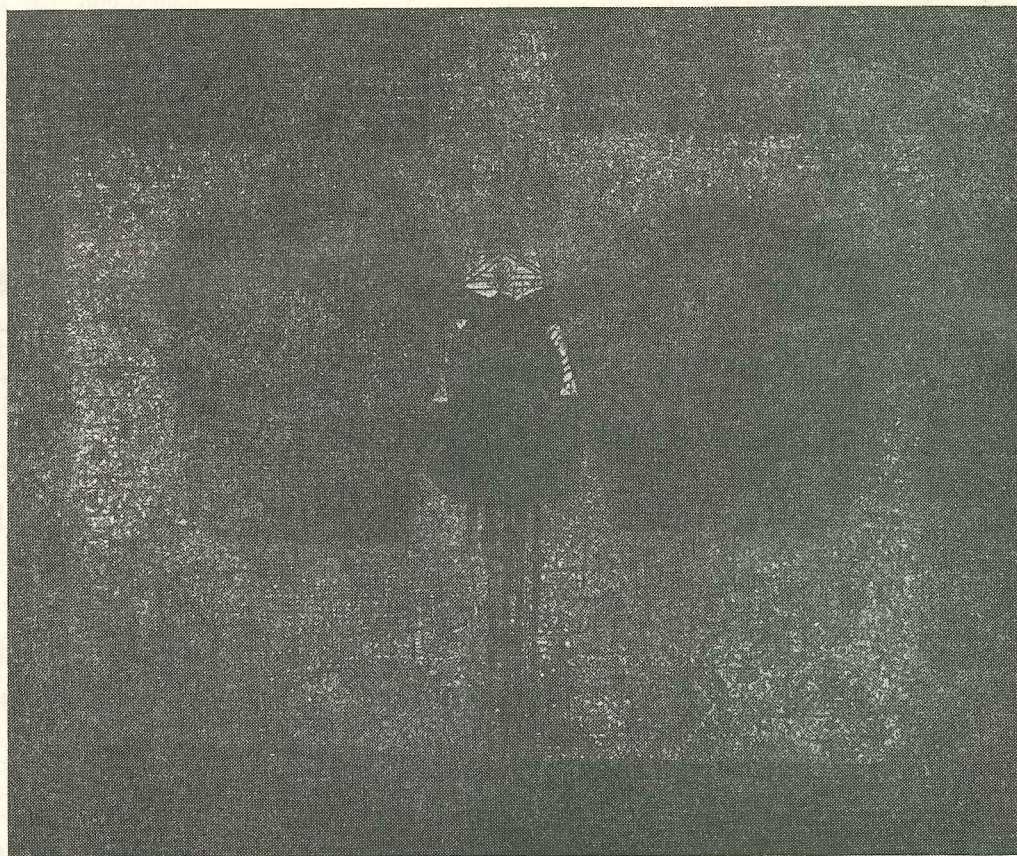
Usvojene teze, umetnički savezi dostavili su Saveznom izvršnom veću na razmatranje.

Teze obuhvataju sledeća pitanja:

1. Treba umetnicima kod utvrđivanja poreske osnovice za porez na prihode od njihovih autorskih prava, priznati na ime troškova, neophodnih za ostvarivanje tih prihoda, bar 50% od bruto prihoda od njihovih dela.

2. Progresiju poreza na lični prihod građana predviđenu u Zakonu treba za umetnike ublažiti tako da ona ode najviše do 50% čistog prihoda, smanjujući je u celini srazmerno ovom novom postotku.

3. Treba dozvoliti mogućnost da se prihodi od umetničkih dela na kojima su njihovi stvaraoci radili više od jedne godine mogu deliti na onoliko godina koliko su na tim delima radili, ali najviše na pet godina.

Vladimir Makuc „MAGARAC”

Stvaraoci naučnih i umetničkih dela, kao i naučnih otkrića i tehničkih izuma, imaju moralna i materijalna prava na svoje tvorevine. Obim, trajanje i zaštita tih prava određuje se saveznim zakonom.

Društvena zajednica obezbeđuje uslove za razvitak naučne, umetničke i drugih kulturnih delatnosti.”

Zahvaljujući ovakvom tretiranju naučnog i umetničkog stvaralaštva u najvišem zakonu otvaraju se nove perspektive za razvoj umetnosti i uspostavljanje prisnijeg kontakta na relaciji umetnost — društvo. Sa punim pravom se možemo nadati da će posle priznavanja prava uslediti uzajamno ispoljavanje istinskih potreba u odnosima društvo — umetnost.

4. Iznos od 700.000 dinara koji je Zakonom o porezu na lični prihod građana izuzet od tog oporezivanja, treba povećati.

5. Iznos od 50.000 dinara kojim se po Zakonu o porezu na lični prihod građana za svakog člana smanjuje poreskom obvezniku koji u domaćinstvu jedini privređuje poreska osnovica, treba povećati za 200.000 dinara s tim, da smanjenje može ići najviše do 600.000 dinara.

6. Trebalo bi razmotriti mogućnost ukidanja obaveznih žiro-računa.

Savez likovnih umetnika Jugoslavije saglasio se sa svim tezama, sem sa tezom pod brojem 2, jer smatra da ona stavlja umetnike u povlašćen položaj.

Odlikovanja

Predsednik Republike odlikovao je ordenom Republike sa srebrnim vencem slikara Luku Tomanovića.

Konkursi

MONTE KARLO

Pod pokroviteljstvom princa Rainiera III održaće se novembra meseca ove godine IV Salon Bosio u Monte Carlu. Prilikom otvaranja izložbe biće dodeljene mnoge nagrade, Velika Međunarodna nagrada princa Rainiera III od Monaca, za slikarstvo, velika međunaroda nagrada princeze Grace od Monaca za skulpturu, nagrada Nacionalnog komiteta za UNESCO i veliki broj drugih nagrada.

Konkurs je otvoren za slikare i vajarne svih pravaca i svih zemalja, bez obzira na doba starosti.

Umetnici koji žele da uzmu učešća na konkursu neka se obrate za bliže informacije na adresu:

P. Pollano, sekretar

Grand Prix International de peinture et de sculpture de Monte Carlo
Salon Bosio

Avenue de l'Hermitage

MONTE CARLO

NOVI ČLANOVI JUGOSLOVENSKE AKADEMIJE Znanosti i Umetnosti

Godišnja skupština Jugoslovenske akademije znanosti i umetnosti u Zagrebu, na svom drugom redovnom godišnjem zasedanju, izabrala je nove redovne i dopisne članove.

Od likovnih umetnika za redovnog člana izabran je Marjan Detoni, profesor Akademije likovnih umetnosti iz Zagreba. Za dopisnog člana u radnom sastavu akademije izabran je slikar Frano Šimunović. Za dopisne članove van radnog sastava izabrani su: Đorđe Andrejević-Kun, profesor Akademije likovnih umetnosti u Beogradu, Božidar Jakac, profesor Akademije likovnih umetnosti u Ljubljani i Ismet Mujezinović, slikar.

FORMA VIVA

Na konkursu za III Međunarodni Simpozijum vajara „Forma viva” koji će se održati ove godine u Kostanjevici i Portorožu učestvovalo je 52 vajara iz 16 zemalja. Simpozijum će trajati od 1. jula do 31. avgusta 1963. godine.

U Portorožu radiće u kamenu vajari, iz Engleske: Hubert Dalwoodi, Bernard Davis, iz Belgije Henri Lenarts, iz Francuske Achiam, iz Italije Aldo Calo, iz Japana Nobuya Nakai, iz Poljske Alina Szapocznikova, iz Amerike David Hayes, iz Jugoslavije Olga Jančić i Drago Tršar.

U Kostanjevici radiće u drvetu: iz Engleske Bernard Ball, iz Čehoslovačke Vladimir Preclik, iz Grčke Janne Spiteris, iz Izraela Shoshana Heimann, iz Japana Yoshikuri Lida i Minoru Togashi, iz Holandije A. Rietbroek i H. Snoeck, iz Jugoslavije Milena Lah, Kosta Anđeli Radovani i Sime Vučas.

II LIKOVNI SUSRET NA PALIČU

Zamisao da se na jednom mestu pruži mogućnost sagledavanja rezultata postignutih u umetničkim kolonijama u našoj zemlji, ostvaren je ovih dana otvaranjem izložbe II Likovni susret — Palić. Dok su na prošlogodišnjoj izložbi učestvovala samo kolonije iz Vojvodine, u okviru desetogodišnjice postojanja kolonija, ove godine obuhvaćene su sve radne kolonije u zemlji. Na izložbi je izloženo samo slikarstvo, jer se sledeće godine predviđaju izložbe grafike i skulpture.

Izloženo je 117 eksponata od oko 70 autora iz cele zemlje. Izložba je otvorena 30. juna i biće zatvorena tek krajem septembra kada se predviđa održavanje savetovanja o problemima likovnog vaspitanja kod nas.

Predviđeno je da se na izložbi dodele i otkupne nagrade. Od otkupljenih slika formiraće se u Subotici galerija koja će čuvati isključivo dela nastala u umetničkim kolonijama i po tome će biti jedna izuzetna ustanova u našoj zemlji.

UMETNICI - SKOPLJU

SARAJEVO

Osnovan je odbor za pomoć Skoplju i skopskim umetnicima pri ULBIH-u. Članovi Odbora su: Branko Subotić, Petar Krstić, Zdenko Grgić, Mario Mikulić i Dobrovoje Beljkašić.

BEOGRAD

Savez likovnih umetnika Jugoslavije se obratio svim svojim udruženjima sa pozivom da se organizuje pomoć Skoplju i skopskim umetnicima.

Udruženje likovnih umetnika Srbije obavestilo je Društvo likovnih umetnika Makedonije da je spremno da priredi Jesenju izložbu makedonskih umetnika u Beogradu u Pavijonu na Malom Kalimegdanu, pošto su zbog srušenog paviljona u Skoplju likovni umetnici Makedonije ostali bez mogućnosti za izlaganje.

Uprava ULUS-a otvorila je akciju prikupljanja novčane pomoći za Skoplje stim što će se jedan deo prikupljenih sredstava uputiti kao opšta pomoć Skoplju, a drugi deo predaće se Društvu likovnih umetnika Makedonije kao pomoć likovnih umetnika Srbije za obnovu rada staleške organizacije u Makedoniji.

SKOPLJE

Sekretar Saveza likovnih umetnika Jugoslavije Nandor Glid i podpredsednik ULUS-a Boško Risimović boravili su 8. i 9. VIII. ove godine u Skoplju. Cilj njihovog puta je bio da na licu mesta ispitaju stanje likovnih umetnika u Skoplju posle zemljotresa kao i da izvide kakvu bi pomoć mogli umetnici Jugoslavije pružiti. Pored razgovora sa umetnicima održano je i savetovanje sa V. Malinskom, članom Izvršnog veća SR Makedonije i tom prilikom razmatrani su najaktuelniji problemi pružanja i koordiniranja pomoći post-radalom Skoplju.

ZAGREB

Zadruga LIKUM priložila je Fondu za pomoć Skoplju 100.000 dinara.

ULUH će zajedno sa Jugoslovenskom akademijom znanosti i umetnosti i listom „Telegram” organizovati izložbu dela koju će umetnici Hrvatske pokloniti budućoj galeriji Savremene jugoslovenske umetnosti u Skoplju.

U prostorijama ULUH-a 17. ovog meseca održan je Vanredni plenum Izvršnog odbora Saveza posvećen razmatranju situacije DLUM-a nastale nakon zemljotresa u Skoplju. Na Plenumu je zaključeno da se povećaju naponi na prikupljanju pomoći i osnovan je odbor pri Savezu sastavljen od tri predstavnika našeg Saveza i tri predstavnika Saveza primeljenih umetnika koji će zajedno raditi na organizovanju pomoći skopskim umetnicima. Na Plenumu je odlučeno da se preporučuje svim udruženjima da novčanu pomoć skupljenu od svojih članova upute Odboru za pomoć umetnicima Skoplja, dok će likovni umetnici Jugoslavije svoju neuporedivo veću pomoć pružiti Skoplju u delima koje će pokloniti novoj galeriji Skoplja i samom gradu. Odlučeno je da se u tom cilju angažuju sva raspoloživa sredstva i posebno se preporučuje udruženjima da prihvataju izložbu Društva likovnih umetnika Makedonije koje je ostalo bez mogućnosti za izlaganje kao i pojedinih makedonskih umetnika. Isto tako Savez će ispitati na koji način najefikasnije da se iskriste ponude pomoći koje su stigle iz inostranstva od strane mnogih umetnika i umetničkih organizacija ili galerija i da u tom cilju uspostavi potrebne kontakte.

Plenum je preporučio Odboru za pomoć skopskim umetnicima da pomoć u prvom redu upotrebi za smeštaj umetnika i za materijal potreban za stvaralački rad.

LJUBLJANA

Društvo slovenski likovnih umetnika odučilo je da primi izložbu DLUM-a koja se ove jeseni priređuje u Beogradu.

Pokrenuta je akcija za prikupljanje slika, grafika i skulptura koje će likovni umetnici Slovenije dati kao svoj prilog budućoj galeriji Savremene jugoslovenske umetnosti u Skoplju. Istovremeno sa ovim akcijama pokrenuta je i akcija za prikupljanje novčanih priloga od članova.

EČKA

Slikarska kolonija u Ečkoj prihvatila je na privremeni smeštaj dva makedonska umetnika: Dmitra Kondovskog i Bogoljuba Ivkovića.

BAČKA TOPOLA

Vajar Matija Vuković priređuje svoju izložbu na PD „Panonija” i sav prihod od prodaje sa ove izložbe ide u korist fonda za pomoć Skoplju.

RIM

Prema obavještenju naše Ambasade u Rimu postoji spremnost pojedinih italijanskih likovnih umetnika i prodajnih galerija da organizuju i preuzmu na sebe prodaju slika onih naših slikara koji bi svoje radove priložili kao prilog pomoći Skoplju. Naša Ambasada napominje da bi akcija mogla da se ostvari na širokoj bazi jer i italijanski slikari, sa svoje strane, već deluju na organizovanju takvih prodajnih izložbi od radova koje su oni sami priložili kao svoju pomoć Skoplju.

MILANO

Sopstvenik galerija slika iz Gal Arate kraj Milana Iledabrando Crespi predao je našem generalnom konzulatu u Milanu 520 hiljada lira za postradalo stanovništvo Skoplja. Ovaj iznos predstavlja čist prihod od javne prodaje slika koju je on neposredno posle udesa u Skoplju organizovao u korist postradalih.

Izložbe u zemlji

BEOGRAD

U Galeriji Doma JNA od 5 do 15 januara bila je samostalna izložba crnogorskog slikara Vuka Radovića. U drugoj polovini meseca januara izlagali su likovni umetnici iz Zagreba: Branko Ružić, Zlatko Slevac, Miroslav Šutej. Likovni umetnici iz Ljubljane: Petar Černe, Marjan Dovjak i Isidor Urbančić izlagali su početkom februara a od 19 do 30 februara Marko Krsmanović, slikar iz Beograda. U martu je bila samostalna izložba Marka Šuštarčića, zatim izložba likovnih umetnika iz Vojvodine (Jožef Ač, Jožef Beneš, Radmila Radojević, Sabo Djerđ, Mirjana Šipoš, Tivadar Vanjek) i samostalna izložba Bogoljuba Ivkovića, slikara iz Skopja. U aprilu mesecu bila je kolektivna izložba umetnika sa Kosmeta: Svetomir Arsić, Sulejman Car, Hilmija Džatović, Svetozar Kamenović, Adem Kastrati, Muslim Mulić, Vlada Radović, Nusret Salihamidžić, Trajko Stojanović. Od 23 aprila do 2 maja bila je samostalna izložba skulpture Koste Angeli Radovanića, vajara iz Zagreba.

U prostorijama Kulturnog centra Beograda od 1 do 23 januara bila je samostalna izložba slika Miluna Mitrovića na kojoj je izložio 20 radova. U čast Dana žena bila je otvorena 8 marta izložba „Žene Srbije — likovni stvaraoci“, bilo je izloženo 107 radova. Od 25 marta do 11 aprila bila je izložba pastela Milana Konjovića, slikara iz Sombora na kojoj je izložio 25 radova. U aprilu izlagao je linoreze Bratislav Stojanović, 30 radova. Od 15 maja bila je izložba Fedje Soretića, slikara iz Beograda.

U Salonu Moderne galerije u periodu od januara do maja meseca ove godine bile su sledeće izložbe: samostalna izložba Pedje Milosavljevića, izložba Ankice Oprešnik i Vladimira Makuca, i samostalne izložbe: Janez Boljka, Miodrag Protić, i Marij Pregelj.

U Umetničkom paviljonu na Malom Kalemegdanu od 23 do 30 marta bila je izložba slika, skulpture i grafike članova ULUS-a primljenih 1963. godine; 28 izlagača, izložilo je 121 rad.

Od 2 do 19 aprila bila je komemorativna, retrospektivna izložba Sretena Stojanovića na kojoj je izloženo 58 radova.

Slike, litografije i tapiserije Lazara Vujaklije bile su izložene od 20 do 29 aprila, 44 rada. Na izložbi su bili prikazani i mašinski tepisi koje po nacrtima Lazara Vujaklije i Boška Risimovića izrađuje Industrija tepiha Ivanjica.

U Galeriji ULUS-a od 11 do 20 marta bila je izložba radova Dese Pantelić — Tomanović, 19 slika, a krajem meseca, od 21 do 31 marta izložba slika Slobodana Pejovića, 37 radova. Od 1 do 10 aprila izlagali su Dragan Lubar da slikar i Milija Nešić, vajar 60 crteža. Oko trideset radova izložio je do 11 do 20 aprila Milić Stanković, slikar iz Beograda.

U Domu kulture „Zapadni Vračar“ od 1 do 10 januara bila je samostalna izložba Negosave Jevtić na kojoj je izlagala 17 ulja.

CELJE

U Foajeu Narodnog pozorišta bila je otvorena samostalna izložba Karela Zelenka krajem aprila.

KIKINDA

U Narodnom muzeju od 31 marta do 21 aprila bila je izložba 25 dela posleratne srpske umetnosti iz zbirke Moderne galerije iz Beograda.

LESKOVAC

U Domu sindikata, u organizaciji Narodnog muzeja bila je otvorena 8 marta izložba „Žena u revoluciji“.

NIKIŠIĆ

Od 27 marta do 3 aprila bila je izložba Cvetka Lainovića i Vojislava Žižića.

RIJEKA

U Malom salonu od 15 do 30 januara bila je samostalna izložba slika Marka Suštarčića na kojoj je izlagao 14 radova. Od 16 do 30 marta bila je izložba slika Ljubomira Bašića i Bratislave Pogon na kojoj su izlagali 27 radova. Samostalna izložba Zlatka Šulentića bila je od 1 do 15 aprila na kojoj je izložio 24 rada. Izložba „NOB u likovnoj umetnosti“ bila je od 20 aprila do 10 maja.

U gradskom muzeju u periodu od 1 januara do 1 maja održane su dve izložbe: izložba iz Fundusa galerije pod nazivom „Izbor iz dela naših poznatih umetnika“ i izložba iz kolekcije reportera Vjesnika u srijedu G. Ledića — „Svet naivnih“.

SKOPLJE

U Umetničkoj galeriji tokom marta i aprila meseca bila je izložba seljaka slikara iz Kovačice.

U Radničkom domu bila je u martu mesecu izložba radova slikarske kolonije iz Prilepa, petogodišnja retrospektiva. U aprilu je bila samostalna izložba slika Trajčeta Jančevskog i samostalna izložba Bogomila Karlarisa, slikara iz Novog Sada.

SARAJEVO

U periodu od januara do maja ove godine održane su u Izložbenom paviljonu sledeće izložbe: izložba Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti, XV izložba Umetničke kolonije Bačka Topola, Kolektivna izložba Udruženja B i H i samostalna izložba slikara Hamida Lukavca.

SPLIT

U Galeriji umjetnina bila je od 28. februara izložba „Izbor iz suvremene hrvatske grafike“ a od 15. do 30. aprila samostalna izložba Otona Postružnika.

SLOVENJGRAD

U Umetničkom paviljonu od 21. januara do 28. februara bila je samostalna izložba Lojza Spaçala. U čast međunarodnog dana žena 8. marta otvorena je bila izložba dela slovenskih likovnih umetnika. Od 24. aprila do 15. maja bila je izložba naivnih umet-

nika Jugoslavije pod nazivom „Svet naivnih“ iz zbirke Gerharda Ledića.

TITOGRAD

U Umetničkom paviljonu od 8. do 15. marta bila je izložba grupe ULUCG-a: Kesenija Tošić-Vujović, Dunja Djurović, Stanka Krajnec-Lainović i Dobrila Džodžo. Od 21. do 30. aprila bila je samostalna izložba Gojka Berkuljana na kojoj je izlagao 25 radova.

VARAŽDIN

U Galeriji slika bila je održana od 21. aprila do 5. maja izložba osmorice umetnika članova Udruženja primenjenih umetnosti iz Zagreba.

ZAGREB

U Gradskoj galeriji suvremene umetnosti od 23. marta do 10. aprila bila je izložba „Akvizicije I“. U aprilu je bila samostalna izložba Marka Suštarčića a u maju Emanuela Vidovića.

U Galeriji primitivne umetnosti u aprilu mesecu je bila samostalna izložba Vangela Naumovskog a u maju mesecu izložba „Naivni 63“.

ZRENJANIN

U organizaciji Umetničke kolonije iz Ečke u foajeu Narodnog pozorišta organizovane su sledeće izložbe: u januaru prikaz ekspanata iz fonda galerije Umetničke kolonije, u februaru prikaz ekspanata iz fonda koji je ustupilo Savezno izvršno veće galeriji Umetničke kolonije u Ečki, u martu u čast Dana žena otvorena je bila izložba žena članova Umetničke kolonije u Ečki, u aprilu samostalna izložba Bogdana Jovanovića, slikara, u maju samostalna izložba Marjana Dovjaka iz Ljubljane.

U klubu kombinata „Servo Mihalj“ u maju bila je otvorena izložba slika i skulptura iz fonda Umetničke galerije u Ečki.

ZEMUN

U Narodnom muzeju, od 28. marta do 14. aprila bila je izložba slika „Žene Srbije — likovni stvaraoci“, u organizaciji Kulturnog centra iz Beograda i Narodnog muzeja iz Zemuna.

Nagrade

Tradicionalna šestoaprilska nagrada grada Sarajeva povodom dana oslobođenja grada dodeljena je ove godine slikaru Ljubu Lahu, za izložene radove na ovogodišnjoj prolećnoj izložbi ULBIHa i grafičaru Zeljku Marjanoviću za tehničku opremu i ilustraciju lista „Odjek“. Nagrade su u visini od 250.000 dinara.

Nagrada „Prešernovog fonda“, koja se dodeljuje svake godine u Ljubljani za dostignuća na području kulture i umetničke delatnosti, dodeljena je 27. aprila: Janezu Berniku za slikarstvo i grafički rad i Marjanu Pogačniku za održanu izložbu grafike u Maloj galeriji, u jesen 1962. godine.

Nagrada Novinsko izdavačkog preduzeća „Forum“, iz Novog Sada dodeljena je Aleksandru Zarinu, vajar u Beograda, za njegova umetnička ostvarenja u vojvodjanskim kolonijama u visini od sto hiljada dinara.

U Ljubljani 29. marta bila je dodeljena „Levstikova nagrada“ za najuspelija ostvarenja ilustracija za decu: Milanu Bizovičaru za opremu knjige Lojzeta Kavčiča „Priča iz grada Rič-Rač“ i Siti Potokar za ilustraciju knjige Branka Jerca „Lilipip za sve“.

U januaru ove godine dodeljena je u Ljubljani nagrada Narodne skupštine NR Slovenije za najbolje delo na temu NOBa u delima likovnih umetnika, slikaru Janezu Močniku.

Na užem konkursu za spomenik Borisu Kidriču koji će se podići na prostoru između zgrade Izvršnog veća Srbije i zavoda za statistiku SFRJ, u ulici Kneza Miloša, prvu nagradu je dobio Nikola Janković, vajar iz Beograda.

Na izložbi Grafičkog kolektiva ULUSA koja je bila održana maja meseca u Beogradu Zlatni pečat kolektiva dodeljen je grafičaru Bogdanu Kršiću.

Na V Medjunarodnoj izložbi grafike u Ljubljani, druga nagrada u visini od 300 hiljada dinara dodeljena je Janezu Berniku za grafiku „Zapis“, otkupna nagrada Mihajlu Petrovu i Vladimiru Makucu, a posebna pohvala žirija za umetnike ispod 30 godine Miroslavu Šuteju.

Sedmojulska nagrada Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih delatnosti dodeljena je za životno delo umetnicima-slikarima: Stojanu Aralici i Marku Čelobonovcu i iznosu od po milion dinara. Nagradu za likovnu umetnost u iznosu od 500.000 dinara dobio je slikar Boško Petrović za samostalnu uzložbu tapiserija u Beogradu, septembra 1962. godine.

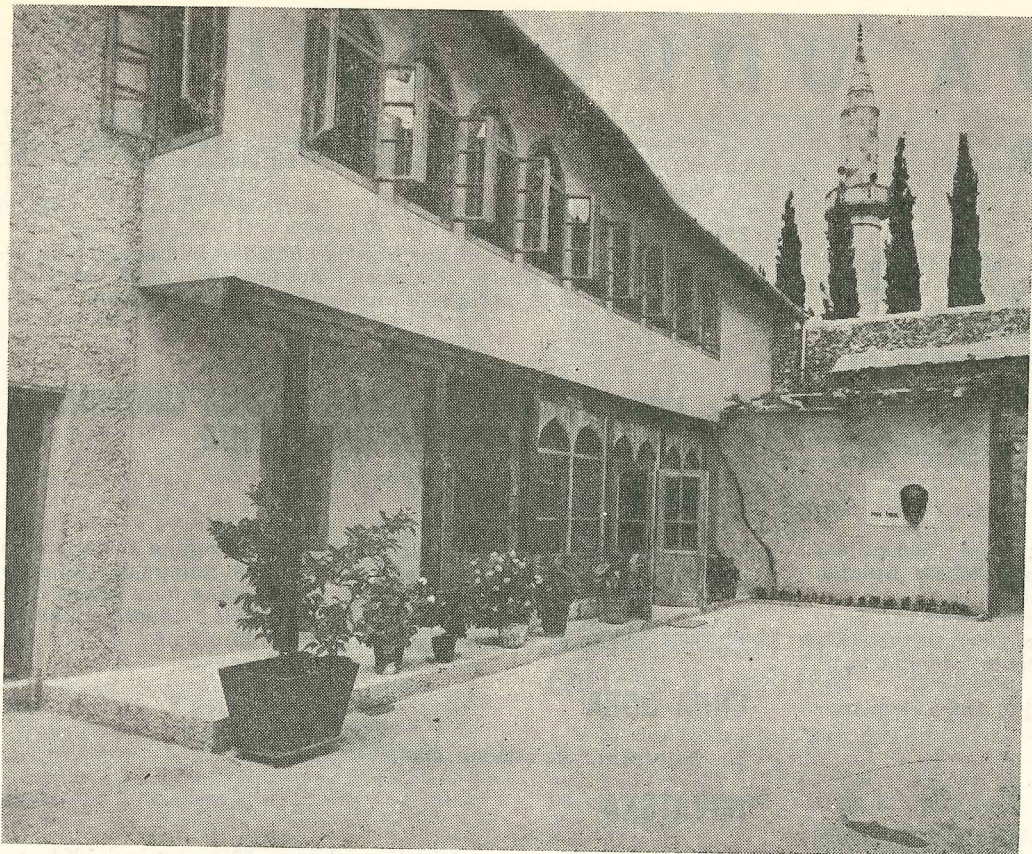
Na V Bijenalu u Rijeci savremenog slikarstva i vajarstva Jugoslavije tri nagrade od po 200.000 dinara dodeljene su slikarima: Krsti Hegedušiću (Zagreb), Janezu Berniku (Ljubljana) i Mići Popoviću (Beograd). Dve nagrade od po 200.000 dinara za vajarstvo dobili su Dušan Džamonja (Zagreb) i Stojan Batić (Ljubljana).

Na Bijenalu u San Marinu nagrada za vajarstvo u iznosu od 100.000 lira dodeljena je Dušanu Džamonji a zlatna medalja za slikarstvo Otenu Glihi, umetnicima iz Zagreba.

Povodom dana ustanka naroda Crne Gore Republički fond za dodeljivanje nagrada, dodelio je Trinaestojulsku nagradu slikaru Milošu Vuškoviću, upravniku Umetničke galerije na Cetinju.

U Ljubljani, 20. jula dodeljena je tradicionalna Kanjuhova nagrada na temu NOB-a. Drugu nagradu dobio je slikar Ivan Subić za uljanu sliku „Rat“, a treću nagradu slikar Ivan Seljak Čopić za ciklus crteža sa temom iz NOB-a.

Odbor Republičkog fonda za dodeljivanje nagrada za naučni rad i umetnička dela, doneo je odluku da se povodom 27. jula, dana ustanka naroda Bosne i Hercegovine nagradi sa 500.000 dinara slikar Vojo Dimitrijević za veći broj izloženih pejzaža na poslednjoj samostalnoj izložbi u Sarajevu.

SPOMEN MUZEJ „BRANKO ŠOTRA”, STOLAC

IZ RADA MEĐUNARODNOG UDRUŽENJA

LIKOVNI UMETNICI JUGOSLAVIJE NA KONGRESU SOVJETSKIH UMETNIKA

Predstavnici likovnih umetnika Jugoslavije, Ismet Mujezinović, potpredsednik našeg Saveza. Ivan Sabolić predsednik ULUH-a i Milivoje Nikolajević, predsednik podružnice ULUS-a za Vojvodinu i direktor Galerije Matice Srpske prisustvovali su maja meseca II Kongresu likovnih umetnika Sovjetskog saveza.

Likovni umetnici Sovjetskog saveza primili su naše predstavnike sa bratskom toplinom. Kongres je pozdravio veoma paženim govorom drug Ismet Mujezinović.

Po završenom Kongresu, naši predstavnici proveli su još desetak dana u Sovjetskom savezu gde su posetili galerije i umetnike u njihovim ateljeima.

IV KONGRES AIAP-A U NJUJORKU

Četvrti Kongres Međunarodnog udruženja likovnih umetnika održaće se od 6-12 oktobra 1963. u Njujorku.

Kongresi se održavaju svake treće godine. Prvi je bio u Veneciji, drugi u Dubrovniku, treći u Beču. Na trećem kongresu naš delegat drug Marko Čelebonović izabran je u Izvršni komitet AIAP-a a kasnije izabran za potpredsednika.

Na Kongresu će se između ostalog raspravljati o ukidanju carinskih prepreka za dela živih umetnika, o pravnoj zaštiti umetnika i njihovih dela, o usvajanju povelje, o saradnji slikara, vajara i arhitekata, o međunarodnoj saradnji umetnika.

Posebna tema u okviru Kongresa biće saradnja arhitekata, vajara i slikara, i o njoj će se diskutovati na plenarnim sednicama.

Naš Nacionalni komitet podneće Kongresu pismeni izveštaj o umetničkoj aktivnosti kod nas, kao i jedan referat o problemu sinteze plastičkih umetnosti, koji će pripremiti drug Marij Pregelj.

Na svim kongresima, naš Nacionalni komitet učestvovao je sa kompletnim delegacijama i više posmatrača. Naš Savez će predstavljati na ovom kongresu Marij Pregelj, Marko Čelebonović, Vojin Stojić i Miodrag B. Protić u svojstvu posmatrača.

KONGRES AICE U IZRAELU

VIII Međunarodni kongres IACA održao se od 16. do 25. jula ove godine u Tel Avivu. Kao delegat jugoslovenske sekcije AICE Kongresu je prisustvovao dr. Luc Menaše, docent Filozofskog fakulteta iz Ljubljane.

OTVOREN SPOMEN MUZEJ BRANKA ŠOTRE U STOLCU

U rodnom gradu Branka Šotre u Stolcu, u kući Šarića, otvoren je 27. jula, u okviru proslave dana ustanka naroda Bosne i Hercegovine spomen-muzej „Branko Šotra”.

Muzej je u sastavu Umetničke galerije u Sarajevu koja je izvršila adaptaciju zgrade i postavku izložbe. Celokupna dela Branka Šotre poklonila je njegova porodica Umetničkoj galeriji, odnosno Stolcu.

Pored porodice Branka Šotre otvaranju muzeja prisustvovali su: Blažo Đuričić, Radovan Papić, Čedo Kapor, Dr. Sida Marjanović, Vilko Vinterhalter i drugi istaknuti rukovodioci iz Bosne i Hercegovine.

Otvaranju su prisustvovali takođe i Vinko Grdan, dekan Akademije primenjenih umetnosti, Nandor Glid, sekretar Saveza likovnih umetnika Jugoslavije iz Beograda, i Ivo Seremet, direktor Umetničke galerije u Sarajevu, koji je i rukovodio adaptacijom ove zgrade i postavkom izložbe.

U dve prostorije muzeja biće depandansa buduće kolonije Počitelj u kojima će moći da borave članovi našeg Saveza u proputovanju kroz ovo mesto.

IZLOŽBA U GRACU

Polovinom septembra meseca održaće se I Bijenale likovnih umetnosti u Gracu pod nazivom „Trigon”. Na ovoj izložbi učeće učeće umetnici triju zemalja: Austrija, Italija i Jugoslavija. Od jugoslovenskih umetnika izlagaće: Kosta Angeli Radovani, Stojan Batić, Janez Bernik, Stojan Čelić, Dušan Džamonja, Oton Gliha, Olga Jančić, Olga Jevrić, Ferdinand Kulmer, Stane Klegar, Predrag Milosavljević-Pedja, Edot Murtić, Zoran Petrović, Marij Pregelj, Miodrag Protić, Albin Rogelj, Ivan Sabolić, Mladen Srbinović, Milenko Stančić, Drago Tršar.

Predgovor za katalog napisao je likovni kritičar Oto Bihalji Merin.

STIPENDISTI FONDA „MOŠA PIJADE”

Stipendije fonda „Moša Pijade” dodeljene prošle godine jugoslovenskim umetnicima za dvomesečni boravak u inostranstvu nisu mogle da budu iskorišćene nedostatkom deviza. Ove godine iz prošlogodišnjeg spiska izabrano je jedanaest umetnika koji će ići na specijalizaciju u zemlje po svom izboru. Stipendije su dobili: Bora Aleksić, Vojislav Djurić, Zare Djordjević, Nandor Glid, Radmila Graovac, Bogoljub Ivković, Ante Kaštelančić, Arfan Ramić, Karel Zelenko, Slavko Šohaj i Ivo Subić.

Stojan Aralica ALAT

IZRADA UDRUŽENJA

NOVE UPRAVE REPUBLIČKIH UDRUŽENJA

BOSNA I HERCEGOVINA

Sekretarijat: Vojo Dimitrijević, predsednik; Hakija Kulenović, potpredsednik; Nada Pivac, sekretar; Vlado Vojnović, blagajnik; Članovi: Rizah Štetić, Dobrivoje Beljkašić i Petar Krstić.

Umetnički savet: Ismet Mujezinović, Rizah Štetić, Nikola Njirić, Petar Krstić, Hamid Lukavac, Ljubo Lah i Ivo Šeremet; zamenci: Boro Aleksić i Mario Mikulić.

Nadzorni odbor: Vlado Vojnović, Ahmet Karić i Mihajlo Lazarević.

Sud časti: Ado Opić, Mensur Dervišević i Predrag Furtula.

CRNA GORA

Sekretarijat: Nikola Vujošević, predsednik; Gojko Berkuljan, potpredsednik; Danja Djurović, sekretar. Članovi: Mirko Bulajić, Cvetko Lainović, Drago Djurović, Vojislav Žižić.

Umetnički savet: Miloš Vušković, predsednik. Članovi: Savo Vujović, Djordje Pravilović, Marko Borozan, Slobodan Djurić.

Nadzorni odbor: Dobrila Džodžo, Milo Pavlović, Milenko Sindik.

Sud časti: Veliša Leković, Aleksandar Prijić, Luka Tomanović.

HRVATSKA

Sekretarijat: Ivan Sabolić, predsednik; Dalibor Parać, zamenik predsednika; Ljubo Škrnjug, sekretar; Stipe Sikirica, zamenik sekretara; Nikola Rajzer, sekretar Slikarske sekcije; Josip Restek, sekretar Grafičke sekcije; Josip Poljan, sekretar Vajarske sekcije.

Savet ULUHa: Velizar Bahorić, Stevo Binički, Vjekoslav Brešić, Marjan Detoni, Franjo Dolenc, Ljubo Ivančić, Maksim Krstulović, Ferdo Kulmer, Valerije Mikieli, Dalibor Parać, Vjekoslav Parać, Josip Poljan, Oton Postružnik, Vanja Radauš, Ivo Režek, Josip Restek, Ivan Sabolić, Nikola Reizer, Vilko Šeferov, Stipe Sikirica, Miljenko Stančić, Frano Šimunović, Ljubo Škrnjug, sekretari podružnica Split, Rijeka, Osijek.

Nadzorni odbor: Viktor Goričan, Stanko Jančić, Nikola Marković, Djuro Tiljak, Mladen Veža.

Pročelnici komisija: Ferdinand Kulmer, Finansijska komisija i Komisija za društveni život; Ivo Režek, Komisija za socijalno osiguranje. Stipe Sikirica, Komisija za Salon ULUH-a; Marjan Detoni, Komisija za ideološki i politički rad; Maksim Krstulović, Komisija za štampu i propagandu; Miljenko Stančić, Komisija za izložbe; Ljubo Škrnjug, Komisija za overu računa; Vjekoslav Brešić, Komisija za staleška i materijalna pitanja; Josip Poljan, Uprava dobara ULUH-a; Sergije Glumac, Grafički studio.

MAKEDONIJA

Sekretarijat: Jovan Dimovski, predsednik, Ljubomir Belogaski, potpredsednik; Risto Kalčeski, sekretar; Božin Barutovski, blagajnik; članovi: Petar Mazev, Vančo Georgijev, Ljubodrag Marinović-Penkin, Gojko Krstevski.

Umetnički savet: Jovan Dimovski, Dimo Todorovski, Raško Muratovski, Dmatar Kondovski, Vančo Georgijev, Vangel Kodžoman, Petar Mazev; zamenci: Petar Hadži Boškov, Spase Kunovski.

Nadzorni odbor: Vangel Kodžoman, Božin Barutovski, Pero Nikolovski.

SLOVENIJA

Sekretarijat: Vladimir Laković, predsednik, Karel Zelenko, sekretar; Marjan Tršar i Zoran Didek, zamenci sekretara; Marjan Dovjak, blagajnik; članovi: Milan Butina, Ivo Šubic, Stojan Batič, Janez Pirnat i Ivan Seljak Čopić.

Umetnički savet: Marko Šuštarčić, predsednik; članovi: France Mihalič, Nikolaj Omersa, Anton Gojmir Kos, Zdenko Kalin, Marjan Pogačnik, Janez Lenasi, Isidor Urbančić i predstavnici podružnice Maribor i Kopar.

Nadzorni odbor: Drago Vidmar, Petar Černe, Floris Oblak.

Sud časti: Klavdij Zornik, Slavko Pengov, France Peršin.

SRBIJA

Sekretarijat: Zuko Džumhur, predsednik; Boško Risimović, potpredsednik; Branko Manojlović, sekretar; Moma Marković, zamenik sekretara; Živojin Stefanović, blagajnik.

Slikarska sekcija: Milo Dimitrijević, sekretar; članovi: Ante Abramović, Milica Dinić, Tomislav Šebeković, Branko Manojlović.

Umetnički Savet Slikarske sekcije: Milun Mntrović, predsednik; članovi: Ivan Tabaković, Aleksa Čelebonović, Branko Stanaković, Lazar Vujaklija, Zoran Petrović, Branislav Protić; zamenci: Ksenija Divjak, Slobodan Pejović i Čedomir Krstić.

Vajarska sekcija: Nikola Janković, sekretar; članovi: Momčilo Krković, Ana Vidjen.

Umetnički savet Vajarske sekcije: Matija Vuković, predsednik; članovi: Milan Vergović, Vida Jocić; zamenci: Dušan Gaković, Mira Jurišić.

Grafička sekcija: Živka Pajić, sekretar; članovi: Bogdan Kršić, Miodrag Rogić.

Umetnički savet Grafičke sekcije: Božidar Džmerković, predsednik; članovi: Mario Maskareli, Boško Karanović; zamenci: Fivo Karamatijević, Marko Krsmanović, Miohrad Nagorni.

NOVO PRIMLJENI ČLANOVI SAVEZA LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE

BOSNA I HERCEGOVINA

Na godišnjoj skupštini od 24 marta ove godine primljeno je dvanaest članova; vajari: Boško Kućanski i Sulejman Haljevac; slikari: Fehim Avdić, Husnija Balić, Milorad Čorović, Dušan Čurković, Mevludin Ekmečić, Dragoljub Ivanović, Ragib Lubovac, Ibrahim Ljubović, Milan Prišić, Šahzudin Zubčević.

CRNA GORA

Nije primljen nijedan član.

HRVATSKA

Vanredna skupština ULUHa, održana 23. novembra 1962. godine potvrdila je predlog žirija za prijem novih članova predloženih 1961. godine. Primljena su dvadeset i tri člana; slikari iz Zagreba: Josip Bifel, Tomislav Hruškovec, Marija Jug-Pecarić, Ante Kuduz, Zlatko Latković, Ivan Leiak, Maja Dolencić-Malešević, Slavko Marić, Zlata Meštrović, Alma Orlić-Drvodelić, Tatjana Rovnij, Ljerka Njerš-Rukavina, Miroslav Šutej, Goranka Murtić-Vrus; vajari iz Zagreba: Lovro Findrik, Mihael Kajfeš, Šimo Klajčić; slikari iz Splita: Vinko Bavčević, Ivica Tolić, Ranko Tolić; iz Osjeka Marija Varga, slikar i iz Ernestinova Petar Smajić, vajar.

Redovna godišnje skupština ULUHa održana 23. februara ove godine potvrdila je predlog žirija za prijem u članstvo 25 novih članova predloženih 29. novembra 1962. godine. Primljeni su slikari iz Zagreba: Antun Bičanić, Zvezdana Brajnović, Mladen Galić, Nives Kavurić, Nikola Koydl, Nikola Kranjc, Dimče Naumov, Ljerka Šibenik, Zlatko Šimunović, Roko Stokić, Ivan Žiroš; vajari iz Zagreba: Josip Smrok, Dražen Cukrov, Vinko Fabris, Stjepan Frankić, Josip Pavlović, Vlada Petrović, Marjan Zaradić. Slikari iz Splita: Bratislava Pagon Žarković, Božidar Jelenić, Krešimir Mateljan; slikar iz Osjeka Ivan Kupinski; slikar iz Rijeke Slavko Grčko; iz Novog Marofa slikar Ivan Rabuzin.

MAKEDONIJA

Na godišnjoj skupštini DLUMa primljen je samo jedan član: Pan Anđušev, vajar iz Skoplja.

SLOVENIJA

Na godišnjoj skupštini DSLU-a, održanoj 28. marta ove godine primljeni su u članstvo pet novih umetnika: Julijan Milavec iz Maribora, Jože Horvat-Jaki iz Nazarje, Ančka Gošnik-Godec iz Ljubljane, Andrej Ajdič iz Celja i Jože Tisnikar iz Slovenj Gradca.

SRBIJA

Upravni odbor ULUS-a potvrdio je 25. marta 1963. godine prijem u članstvo dvadeset i devet umetnika; slikari iz Beograda: Rodoljub Anastasov, Miodrag Atanacković, Vidoje Vasić, Rudolf Gaberc, Drago Galić, Nikola Gvozdenović, Desanka Kerečki, Božidar Kovačević, Dragan Lubarda, Vitomir Mitrović, Milosav Mladenović, Ljubomir Petrović, Ljuba Popović, Borislav Rakić, Sava Rakočević, Kemal Širbegović; iz Prokuplja Krstomir Milovanović; iz Čačka Dragan Ćirković, iz Novog Sada Milan Ćirlić, iz Majdanpeka Branislav Cepunjer; vajari iz Beograda: Kosta Bogdanović, Venija Vučinić-Turinski, Olivera Kilibarda, Dragan Popovski; iz Niša Nikola Antonov; grafičari iz Beograda: Darinka Djordjević, Branislav Makeš i Vukosava Mijatović.

OBNOVLJENO ČLANSTVO

Na ovogodišnjim Plenumima pojedinih republičkih udruženja obnovljeno je članstvo izvesnim umetnicima.

U Hrvatskoj u članstvo ULUH-a ponovo su primljeni slikari Djuro Tiljak i Marino Tartalja.

U Sloveniji u članstvo DSLU-a učlanjeni su Tomaž Kvas i Anton Plestenjak iz Ljubljane i Mirko Kugler iz Brežice.

LIKOVNI DOGAĐAJI

II TRIJENALE LIKOVNIH UMETNOSTI

ULUH REŠAVA NAJVAŽNIJE PROBLEME RAZVOJA LIKOVNE UMETNOSTI

U želji da se temeljno reše neki osnovni problemi razvoja likovne umetnosti, Plenum ULUH-a i Umetnički savet uz saradnju posebno formiranih komisija izradili su elaborate o svim osnovnim pitanjima likovne umetnosti. Ova pitanja obuhvatila su problem poreza, posebno formulacije u Zakonu „o umetničkim delima trajne vrednosti“; problem slobode izvoza umetničkih dela u cilju izlaganja i carinskih propisa kojima bi se to regulisalo; problem politike otkupa i načina da se suzbije kupovanje kiča, na taj način što bi Udruženje obavezno potvrđivalo da li je rad predviđen za otkup kao umetničko delo; zatim, problem odvajanja određenog procenta za izvođenje većih dekorativnih radova na javnim zgradama; i na kraju, problem izgradnje ateljea.

Materijali sa ovih sastanaka dostavljeni su Savezu, te ih je Savez, kao veoma dokumentovane, dostavio Saveznom izvršnom veću na rešavanje, pozivajući se istovremeno na sve ranije predstavke i razgovore kojima su se ova pitanja već pokretala i predlagao način da se pozitivno reše.

IZDAVAČKA DELATNOST U MAKEDONIJI

Udruženje likovnih umetnika Makedonije u saradnji sa Savetom za kulturu NR Makedonije i uz pomoć Republičkog fonda za unapređenje kulturnih delatnosti izdalo je mapu „Savremena makedonska skulptura“. Knjiga je štampana u 400 pri-

vani Kosta, Antić Radovan, Batić Stojan, Bernik Janez, Bogojević Slavoljub, Boljka Janez, Božičković-Popović Vera, Černe Pe tar, Čirković Jelena, Dogan Boris, Dolenc Francina, Džamonja Dušan, Fakin Vida, Filipović Branko, Gerić Tomo, Gliha Oton, Hegedušić Krsto, Hruškovec Tomislav, Ivanjicki Olja, Ivković Bogoljub, Jemec Andrija, Jevšovar Marjan, Konjović Milan, Kotnik Rudolf, Koydl Nikola, Krathovil Jovan, Kuduz Ante, Kumbatović Mila, Luketić Stevan, Miljuš Branko, Mitrić Nebojša, Murtić Edo, Pavić Jakov, Pavlović Zoran, Perić Sime, Petrović Gradimir, Plancinc Štefan, Popović Ljuba, Popović Mića, Potočnjak Vlado, Poznanović Bogdanka, Prica Zlatko, Protić, Branko, Rogelj Albin, Rotar Franc, Ružić Branko, Sablić Rudolf, Stanković Milić, Šošterić Ladislav, Šutej Miroslav, Suštarčić Marko, Tihec Slavko, Tršar Drago, Turinski Živojin, Veličković Vladimir, Vulas Šime.

V MEĐUNARODNI BIENALE GRAFIKE U LJUBLJANI

V Međunarodni bienale grafike otvoren je u Ljubljani od 9 juna do 15 septembra ove godine. Od 1193 prispelih grafika od 376 autora iz oko 50 zemalja žiri je izabrao 920 grafika.

U jugoslovenskom delu izložbe izlažu sledeći umetnici: Dragutin Avramovski, Janez Bernik, Janez Boljkam, Bogdan Borčić, Stojan Čelić, Marjan Detoni, Željko Hegedušić, Božidar Jakac, Jože Horvat-Jaki, Milorad Janković, Andrej Jemec, Boško Karanović, Marko Krsmanović, Vladimir Makuc, Branko Miljuš, Milo Milunović, Milivoj Nikolajević, Ankica Oprešnik, Mihajlo Petrov, Ivan Picelj, Marjan Po-

Savet i Organizacioni odbor Jugoslovenskog Trijenala likovnih umetnosti na svojim sednicama u toku ove godine dugo i svestrano su razmatrali fizionomiju II Trijenala. Ocenjujući Trijenale kao najveću jugoslovensku likovnu manifestaciju, došlo se do zaključka da Trijenale treba da dâ prikaz naše savremene umetnosti preko najkvalitetnijih likovnih ostvarenja. Na Trijenalu treba da budu zastupljeni umetnici sa već izrazitom fizionomijom, stečenim ugledom i priznanjem. Stoga se postavio kao najsloženiji problem, pitanje na koji način izvršiti izbor umetnika koji će izlagati. Trebalo se odlučiti, da li sve umetnike pozvati da podnesu svoje radove pred žiri koji bi izvršio izbor dela za izložbu, ili sastaviti listu umetnika koji će učestvovati isključivo putem pozivanja. Iskustvo na prethodnoj izložbi je pokazalo da način na koji je određena fizionomija nije bio pogodan. Tom prilikom izvestan broj umetnika je pozvan, dok su ostali umetnici podneli svoje radove na žiriranje.

Drugo i detaljno se diskutovalo o ovom složenom problemu. Na kraju je odlučeno da se II Trijenale organizuje isključivo putem pozivanja umetnika. Ovaj način je utoliko povoljniji s obzirom da je potrebno unapred odrediti fizionomiju izložbe na kojoj će biti prikazana najkvalitetnija i najznačajnija likovna ostvarenja. Prilikom sastavljanja liste, u prvom redu treba uvrstiti umetnike sa već jasno određenom fizionomijom, a jedan od najvažnijih elemenata treba da bude izvornost. Drugi Trijenale kao i prethodni organizovao se u hali III Beogradskog sajma. Broj dela biće približno isti broju izloženom na I Trijenalu. Predlog liste pozvanih umetnika obuhvatio bi oko 160 autora. Svaki umetnik izložio bi najviše tri a najmanje dva dela.

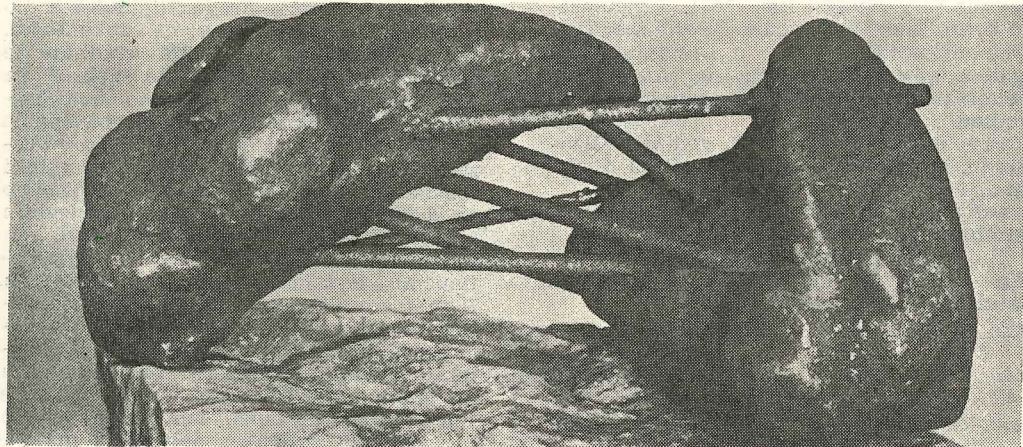
Organizacioni odbor želi da stekne kompletniji uvid u rezultate umetnika iz pojedinih republika pre zaključivanja liste i slanja poziva, pa je odlučeno da se o tome obavesti Savez likovnih umetnika Jugoslavije i zamoli da preporučiti republičkim udruženjima da održe jesenje izložbe svojih članova. Članovi Organizacionog odbora posetili bi ove izložbe kako bi dobili što bolji pregled likovnog stvaralaštva kod nas i formirali listu pozvanih umetnika. Ove bi izložbe bile od naročito značaja za mlade umetnike koji još nemaju široku afirmaciju, ili pak za one umetnike koji više godina nisu javno izlagali. Predlogom liste pozvanih umetnika predviđen je najširi izbor autora, s tim što će definitivna odluka biti doneta posle predloga jesenjih kolektivnih izložbi.

Što se tiče istorijskog dela izložbe na II Trijenalu, odlučeno je da se organizuje izložba „Autoportreti između dva rata“.

Savet Trijenala: Abramović Danica, istoričar umetnosti, Oto Bihalji Merin, književnik, Milić Bugarčić, potpredsednik NO grada Beograda, Aleksa Čelebonović, slikar, Rista Džunov, potpredsednik Izvršnog veća SR Makedonije, Nandor Glid, vajar, Aleksandar Luković, slikar, Dr. Lucij Menaše, likovni kritičar, Aleksandar Nenadović, urednik lista „Politike“, Marij Pregelj, slikar, Aleksandar Prijčić, slikar, Miodrag Protić, slikar, Vanja Radauš, vajar, Husref Redžić, profesor Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta u Sarajevu, Momčilo Stevanović, profesor Akademije likovnih umetnosti u Beogradu, Drago Vučinić, sekretar Komisije za kulturne veze sa inostranstvom, Aleksandar Zarin, vajar.

Organizacioni odbor: Danica Abramović, istoričar umetnosti, Veljko Djurić, istoričar umetnosti, Dr Sida Marjanović, istoričar umetnosti, Milun Mitrović, slikar, Milivoj Nikolajević, grafičar, Antonije Nikolovski, istoričar umetnosti, Marij Pregelj, slikar, Ivan Sabolić, vajar, Frano Šimunović, slikar, Marko Suštarčić, slikar, Aleksandar Zarin, vajar.

Narodni odbor Grada Beograda postavio je u maju novog upravnika Jugoslovenskog Trijenala Aleksandra Zarina, vajara iz Beograda.

Olga Jevrić „KOMPOZICIJA“

meraka i prodavače se u svim većim centrima u zemlji.

Sredstva ostvarena od prodaje mape „Savremena makedonska grafika“ i „Savremena makedonska skulptura“ poslužili kao osnovni fond za izdavanje knjige „Savremeno makedonsko slikarstvo“.

„SALON 63“ – NA RIJECI

„Salon 63“ — V Jugoslovenski bienale slikarstva, vajarstva i tapiserije otvoren je od 7 jula do 30 septembra u Modernoj galeriji u Rijeci. Žiri za prijem radova nakon konkursa sačinjavali su: Božo Bek, upravnik Gradske galerije suvremene umetnosti iz Zagreba, dr Vera Pintarić-Horvat, docent Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dr Lazar Trifunović, upravnik Narodnog muzeja u Beogradu, Oto Bihalji Merin, likovni kritičar iz Beograda, dr Franc Stele, profesor Univerziteta iz Ljubljane, Zoran Kržišnik, upravnik Moderne galerije iz Ljubljane, dr Boris Vižintin, upravnik Moderne galerije u Rijeci.

Na ovogodišnjem „Salonu 63“ izlažu 56 autora, 86 dela. Izlagači su: Angeli Rado-

gačnik, Zlatko Prica, Josip Restek, Miroslav Šutej, Karel Zelenko. Riko Debenjak je predstavljen retrospektivnom izložbom svojih grafika.

Prilikom otvaranja izložbe dodeljene su nagrade žirija: nagradu od 500 000 dinara dobio je Robert Rauschenberg (Amerika) za grafiku „Nezgoda“, drugu nagradu u iznosu od po 300 000 dinara dobili su: Janez Bernik za grafiku „Zapis“, James Guitet (Francuska) za grafiku „Živa zemlja“, Emilio Vedova (Italija) za grafiku „Nemirni prostor“, Jozef Gielniak (Poljska) za grafiku „Stanislawu Dawske mu“ i Lidija Iljina (SSSR) za grafiku „Novost“.

Dodeljeno je i šest otkupnih nagrada koje su dobili autori: Hideo Hagiwara (Japan), Vladimir Makuc (Jugoslavija), William Scott (V. Britanija), Alfred Hrdlicka (Austrija), Mihajlo Petrov (Jugoslavija) i Nimsamer Chalood (Tajland).

Žiri je posebno pohvalio izvesne umetnike ispod 30 godina: Getulio Alviani (Italija), David Hockney (V. Britanija), Ljubomir Pribil (Čehoslovačka), Miroslav Šutej (Jugoslavija) i Marko Toral (Čile).

VESTI IZ KOLONIJA

IZLOŽBA ZIMSKE KOLONIJE U BAČKOJ TOPOLI

XVI izložba umetničke kolonije u Bač. Topoli, učesnika koji su u koloniji boravili u toku zime 1962/63. godine, otvorena je 27 aprila og. u Bačkoj Topoli. Na izložbi su uzeli učešća petnaest autora, od kojih četiri vajara. Na ovoj izložbi učestvovali su kao učesnici i pokretači umetničkih kolonija u Počitelju, slikar Mirko Kujačić iz Mostara i pokretač umetničke kolonije u Strumici, slikar Šojlev Duško. Izložba je bila otvorena do 11 maja.

PREDSTOJI PROSLAVA DESETOGODIŠNJICE UMETNIČKE KOLONIJE U BEČEJU

Ovoga leta održava se deseti susret umetnika u bečejskoj Umetničkoj koloniji. Bečež je dakle treće mesto u zemlji koje proslavlja desetogodišnjicu rada svoje kolonije.

U bogatom kraju Bačke, na obali Tise, Bečež je za poslednjih deset godina okupio preko trideset umetnika koji su tu nalazili pobude za svoj rad. Od izloženih slika, otkupljen je jedan deo te Bečež danas ima lepu zbirku umetničkih dela u svojoj Galeriji.

Proslava desetogodišnjice planira se tako da se održi jedna retrospektivna izložba svih učesnika kolonije. Na ovoj izložbi dao bi se presek rada svih autora, jer i sama Galerija raspolaže sa takvim materijalom da se pojedinci mogu pratiti u svom razvoju. Osim ove izložbe predviđeno je i izdavanje jedne publikacije o dosadašnjem radu Umetničke kolonije u Bečeju. Ova publikacija biće treća u nizu koje tretiraju probleme umetničkih kolonija kod nas.

PREDVIĐA SE BORAVAK STRANIH UMETNIKA U KOLONIJI U EČKI

I do sada su u Ečki boravili povremeno strani umetnici, kao što je bio slučaj nekih umetnika iz Argentine (Kapuro), iz Poljske ili iz Belgije (Pasque). Međutim, od ove godine predviđa se da se uz saradnju sa Savezom likovnih umetnika Jugoslavije uvede stalna praksa pozivanja manjeg broja umetnika iz drugih zemalja u Umetničku koloniju u Ečki. Ove godine predviđa se da će se odazvati neki umetnici iz istočnih zemalja.

PRILEP PROSLAVLJA PETOGODIŠNJICU UMETNIČKE KOLONIJE

U Radničkom domu u Skoplju otvorena je aprila meseca izložba učesnika prilepske Umetničke kolonije čime je obeležena proslava petogodišnjice rada ove kolonije. Organizator ove izložbe je Narodni muzej u Prilepu.

Zanimljivo je da su u Prilepskoj koloniji učestvovali pretežno umetnici iz Slovenije, ali ih ima i iz Makedonije, Srbije i Hrvatske. Čak su u Koloniji učestvovali i umetnici iz Austrije.

Umetnici u Prilepu imaju obezbeđen stan i ishranu, a za njih se organizuju i ekskurzije u cilju upoznavanja kulturno-istorijskih vrednosti ovoga kraja. Na završetku rada kolonije organizuju se u Prilepu izložbe učesnika. 1957. i 1958. godine bila je postavljena i izložba u Jakopičevom paviljonu u Ljubljani od umetnika učesnika iz Slovenije, a 1959. godine zajednička izložba svih učesnika u istom paviljonu.

VAJARSKI SIMPOZIJUM „MERMER“ U PRILEPU

U okviru Umetničke kolonije, u Prilepu će ove godine da radi i Vajarski simpozijum. Savet za kulturu Narodnog odbora opštine Prilep doneo je svojim rešenjem od 22. januara 1963. godine odluku o osnivanju i radu Vajarskog simpozijuma u Prilepu.

IN MEMORIAM

DIMITAR AVRAMOVSKI PANDILOV

Umro 26 avgusta 1963.

U spisku škopskih žrtava od 26 jula upisano je i ime Avramovski Pandilov Dimitar, ime njegove žene i sina.

On je najstariji makedonski slikar, prvi savremen makedonski slikar. Rođen 1898. u selu Tresonče (Debarsko) od poslednjih starih zografa koji su visoko sa dostojanstvom prenosili stare tajne iz generacije u generaciju do njihovog poslednjeg u rodu, do Pandilova, koji je prelomio u sebi i u crkvi u Bedinju tradiciju i uneo je ono što ga je sa pravom učinilo ocem našeg savremenog slikarstva. On je direktno u srednji vek uneo svetlost sunca, letnjih žega, plavetilo neba, vazduh sa impresionističkih paleta.

Posle završene gimnazije i sofijske akademije za likovnu umetnost u mukotrpnom putu učitelja crtanja, stari Pandilov je čekao dan kada će moći rasterećen svih materijalnih briga da ima jedan miran kutak u kome će jednom moći da kaže ono koje se gomilalo godinama i bilo samo skromno notirano.

Taj dan je došao. Bio je penzionisan pre dve godine kao profesor crtanja. Povukao se u mirni kut svog malog muzeja stvorenog dugogodišnjim radom, sa željom da i dalje stvara.

Tragičan udes 26 avgusta prekinuo je rad ovog umetnika koji je obećavao da obogati riznicu Makedonske umetnosti novim vrednostima.

GVIDO BIROLA

Umro 29. maja 1963.

Rođen je 1881. godine, od oca Italijana i majke Slovenke, u Trstu, Osnovnu školu završio je u Škofjoi Loki 1891. a gimnaziju u Ljubljani 1895. godine. Posle završene Umetničko-obrtno škole u Ljubljani 1901. godine upisuje se u Beču na Akademiju primenjenih umetnosti koju završava 1906. godine.

Prvi put je izlagao 1909. godine u Beogradu. Izlagao je samostalno u Beču, Ljubljani i Trstu.

Od 1904. godine član je i jedan od organizatora umetničkog društva „Vesna“.

Bio je na specijalizaciji u Italiji 1907. godine. Bavio se slikarstvom i grafikom, crtežom i ilustracijom.

Zadaci Vajarskog simpozijuma su — da se u jednom dugogodišnjem periodu omogućiti širem krugu vajara naše zemlje da upoznaju prilepski kraj, njegove političko-istorijske tradicije, spomenike kulture i prirodne lepote i savremena nastojanja u stvaranju srećnije sutrašnjice; da se na ovaj način učini značajan prilog približavanja umetnosti i umetnika širim radnim masama radi boljeg obostranog razumevanja; da se grad na ovaj način ukrasi vrednim vajarskim ostvarenjima.

Vreme održavanja simpozijuma određuje se svake godine između 15. jula i 31. avgusta.

Vajari učesnici simpozijuma dobijaju dnevnicu i putne troškove, a svakom učesniku obezbeđuje se otkup u visini od 200.000 dinara, dok se najbolje vajarsko delo nagrađuje nagradom u visini od 500.000 dinara. Organizator obezbeđuje svakom učesniku blok mermera, alat i pomoćnu radnu snagu. Učesnici Simpozijuma sklapaju ugovor sa organizatorima u cilju preciziranja svih uslova rada.

Vajari koji žele da učestvuju u Simpozijumu podnose prijave sa kratkom biografijom i fotografijama dela koje su izveli. Na ovogodišnjem Simpozijumu učestvovali će, od 14 prijavljenih kandidata, šestorica i to — Milena Lah i Bračun Mirko iz Zagreba, Stanković Slavoljub i Nešić Milija iz Beograda, Todorovski Dimče i Krsteski Boro iz Skopja. **Boško Babić**

DAVORIN HOTKO

Umro 18. oktobra 1962.

Rođen je 1890. u Zagrebu. Posle svršene osnovne škole upisuje se u Državnu obrtnu školu, a zatim na Višu školu za umetnost i umetnički obrt u Zagrebu. Godine 1913. odlazi u Brisel na Umetničku akademiju koju prekida zbog I svetskog rata i odlazi na ruski front. U Rusiji ostaje do 1919. godine — u Saratovu gde radi na Ortopedskom institutu. Po povratku u domovinu vraća se u Zagreb gde je postavljen 1921. godine na Državnoj obrtnoj školi za nastavnika modeliranja.

Radio je portrete, figuralnu plastiku i veća poprsja za javne spomenike, u kamenu ili bronzi. Izveo je i nekoliko nadgrobnih spomenika u Beogradu i Zagrebu.

Bio je član „Lade“. Izlagao je u Zagrebu, Osijeku i na Rijeci. Putovao je u Austriju, Italiju, Francusku.

BRANKO ANGELI RADOVANI

Umro 20. januara 1963.

Rođen u Stonu 1878. godine. Pohađao je Umetničku akademiju od 1889—1900. godine u Veneciji. Od 1903—1908 boravi u Beču.

Prvu samostalnu izložbu održao je u Zagrebu 1900, zatim 1916 u Londonu a 1929. u Beogradu. Izlagao je na mnogim kolektivnim izložbama u Milanu, Napulju, Rimu, Parizu, Lionu.

Bavio se slikarstvom i grafikom. Bio je profesor crtanja u gimnaziji u Zagrebu i Vukovaru.

FRANC STIPLOVŠEK

Umro 6. aprila 1963.

Slikar i grafičar Franc Stiplovšek rodio se 1898. godine u Malinski na otoku Krku. Jednu godinu, od 1921—1922 studirao je slikarstvo u Beču a zatim se upisao na Zagrebačku akademiju. Izvesno vreme radio je u Mariboru. Kao član Kluba mladih izlagao je u Pragu, Beču i Berlinu. Učestvovao je na mnogim izložbama u zemlji i inostranstvu. Posle oslobođenja preselio se iz Koruške u Brežice, gde je osnovao i vodio Posavski muzej do svoje smrti.

Stiplovšek je izraziti grafičar što se delimično odražava i u njegovom slikarstvu. U uljanom slikarstvu negovao je, kao nasledstvo ekspresionizma, plastičku modelaciju koju dosledno uvodi i u pejzaž, portret i mrtvu prirodu. Stiplovšek otkriva u predmetu ličnu invenciju, notu smirene slikarske objektivnosti, što možda potseća na solidno i pedantno opisivanje materijalne prirode poput starih Holandjana. Nje govori valori ujediniuju se sa kvalitetima dobro promišljene prostorne kompozicije. Poslednje samostalne izložbe dokazuju u kojoj je meri Stiplovšek vezan za idejnu sredinu slovenskog lika i sa koliko ozbiljnim zalaganjem je ispunjavao ciljeve svog umetničkog shvatanja.

profesor Šijanec

INFORMATIVNI BILTEN

BROJ 11.

Centar za dokumentaciju i informacije Saveza likovnih umetnika Jugoslavije

Odgovorni urednik:
BOGOMIL KARLAVARIS

Tehnički urednik:
ALEKSANDAR ŠIVERT

Članovi redakcije:
VOJIN STOJIC,
RADA BUDISAVLJEVIC,
MIRJANA KAČAREVIC,
MOMČILO KRKOVIĆ

Adresa: Beograd, Terazije 26/II
Telefon: 21-871

Štampa „Forum“, Novi Sad